

ПРОБЛЕМИ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ФОНДОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

В умовах дефіциту фінансових ресурсів важливе місце належить фондовому ринку, головною якістю якого є формування та реалізація інвестиційного процесу. Протягом останніх років в Україні постала проблема асиметричного розвитку фондового ринку на регіональному рівні. Формування та ефективне функціонування регіонального фондового ринку залежить від вирішення актуальних проблем, що стають на шляху до розвитку. Регіональна диференційність фондового ринку зумовлена низкою факторів, які прямо, так і опосередковано впливають на подальший стан його розвитку. Це зумовлено, головним чином, відсутністю вихідних умов інвестиційної привабливості регіону, нестачею найбільш прибуткових галузей та сфер економіки. Тому надалі постає необхідність дослідження переліку проблем, що перешкоджають сучасному регіональному розвитку фондового ринку України.

Проблема регіонального розвитку фондового ринку України досить тісно пов'язана із особливостями та специфікою самого регіону. Український фондовий ринок на регіональному рівні виконує ряд специфічних завдань, які полягають у регулюванні капіталів та формуванні ефективної роботи регіональних підприємств та банків [2]. Загалом, в країні на основі розвитку вітчизняного фондового ринку сформувалася певна група регіонів-лідерів до яких належать – Київський, Дніпропетровський, Харківський та Донецький регіони [3]. Для порівняння регіонального розвитку фондового ринку, визначальними є критерії інвестиційної привабливості регіону, рівень регіонального ризику, а також порівняння обсягів портфель інвестицій. За цими показниками вище наведені регіони є лідерами в своєму розвитку та максимально прибутковими. Такі висновки сформувалися на основі кількості зареєстрованих прибуткових акціонерних товариств, сформованих та відпрацьованих механізмів залучення та перерозподілу грошових коштів, за результатами притоку іноземних інвестицій [1]. Саме в цих, вище зазначених регіонах створені необхідні умови для залучення інвестицій.

Отже, виходячи з цього, доречно сказати, що диференційність регіонального розвитку фондового ринку України походить з таких причин:

1. Вихідні умови розвитку регіону – наявність (відсутність) необхідних ресурсів та умов, необхідної бази для регіонального розвитку фондового ринку.
2. Диференціація політики управління регіональним розвитком.
3. Низький рівень розвитку інвестиційного клімату регіону.
4. Відсутність в більшості регіонів інвестиційно-привабливих галузей економіки – наприклад, металургійної, харчової, хімічної промисловості, будівництва та транспорту.
5. Ступінь інвестиційного ризику, який в свою чергу досить значно впливає на обсяги інвестицій.

Дослідження спектру причин, пояснює виникнення проблем, які досягли свого максимально актуального вивчення.

Отже, вважаємо за доцільне виділити низку проблем, які перешкоджають регіональному розвитку фондового ринку України:

- низький рівень агрегованого показника інвестиційної привабливості: ресурсно-сировинного, трудового, виробничого, інноваційного, інституціонального, інфраструктурного, фінансового, споживчого;
- низький рівень розвитку вторинного ринку цінних паперів;
- слабкий рівень розвитку місцевої інфраструктури фондового ринку;
- низький ступінь активності місцевих інвесторів;
- нерозвиненість системи колективного інвестування;
- досить низький рівень довіри населення та потенційних інвесторів до ринку цінних паперів;
- відсутність вітчизняних потужних інституційних інвесторів;
- відсутність чіткого та надійного законодавства при достатній кількості нормативних актів виконавчих органів, а також відсутність надійної системи захисту інвесторів;
- невизначеність прав власності, протиріччя у взаєминах між державним і приватним сектором;
- зростання чинників ризику;
- недостатній рівень інформаційної прозорості та відкритості фондового ринку.

Всі ці перелічені вище проблеми є значними перешкодами для прозорості, ліквідності фондового ринку, інвестиційної ефективності й механізму визначення справедливої ціни на активи. Таким чином, недостатній рівень розвитку регіонального фондового ринку залишається вагомим проблемою. Необхідно розвивати та укріплювати фондовий ринок на регіональному рівні, який повинен і може бути опорою для зростання місцевої промисловості.

Наявність доволі широкого переліку проблем розвитку регіонального фондового ринку України, потребує подальшого негайного вирішення та дослідження. Отже нами запропоновані такі практичні заходи щодо їх подолання:

- сприяння з боку регулюючих органів виходу регіональних емітентів на загальноукраїнський ринок капіталу, а також включення цінних паперів цих емітентів до лістингу найбільших українських бірж;
- забезпечення створення єдиної міжрегіональної автоматизованої (електронної) системи біржової та позабіржової торгівлі цінними паперами;
- створення на регіональному фондовому ринку спеціалізованих гарантійних фондів страхування інвестицій;
- розвиток та удосконалення інфраструктури ринку на регіональному рівні;
- розвиток системи колективного інвестування на регіональному рівні;
- створення дієвих механізмів ліквідації недовіри населення до інструментів фондового ринку.

Таким чином, можна зробити висновок про те, що регіональний ринок цінних паперів має забезпечити гнучкий міжгалузевий перерозподіл інвестиційних ресурсів, організувати приріст національних та зарубіжних

інвестицій, створити умови для накопичення та трансформації заощаджень в інвестиції в регіоні, забезпечити підвищення стійкості ринків за рахунок розширення спектру фінансових інструментів та розвитку фінансових інститутів.

Список використаної літератури

1. Богачов, С.В. Тенденції українського фондового ринку та можливості залучення іноземних інвестицій корпораціями регіону [Електронний ресурс] : Бібліотека Вернадського. – Режим доступу : www.nbuv.gov.ua/portal/soc...2/0547.pdf. - Назва з екрану.

2. Качала, Т. Сучасний стан та тенденції розвитку фондового ринку Черкаського регіону // Потенціал регіону. – 2010. - № 2. – С. 37-41.

3. Річний звіт НКЦПФР [Електронний ресурс] : Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. – Режим доступу : <http://nssmc.gov.ua/activities/annual>. - Назва з екрану.

Рекуненко, І.І. Проблеми регіонального розвитку фондового ринку України [Текст] / І.І. Рекуненко, Я.С. Лук'яненко // Перспективи розвитку и пути совершенствования фондового рынка: тезисы докладов IV Всеукраинской научно-практической конференции (03-07 октября 2012 г.). – Симферополь: ТНУ, 2012. – С. 76-78.